

Gedragscode

Wat fijn dat jij je als vrijwilliger in wilt zetten voor kinderen van gedetineerden via stichting Jong & Geliefd! Zonder jouw hulp is het voor ons niet mogelijk om onze projecten uit te voeren. Jong & geliefd werkt met een kwetsbare doelgroep. De kinderen en tieners die deelnemen aan onze activiteiten, hebben in de meeste gevallen een onstabiele thuissituatie en kennen een leven vol teleurstellingen. Juist daarom willen wij hun een plek bieden waar ze zich veilig en geliefd mogen voelen. Door duidelijke afspraken te maken en deze vast te leggen, willen we voorkomen dat deelnemers het gevoel hebben dat ze over hun persoonlijke grenzen moeten gaan.

Er zullen tijdens de Avonturenkampen of andere projecten van Jong & Geliefd situaties kunnen ontstaan waarin je dicht bij de persoonlijke grenzen, zowel fysiek als verbaal, van een deelnemer komt. In dergelijke situaties is het niet altijd gemakkelijk om te bepalen hoe ver jij kunt gaan als vrijwilliger. Om jou een duidelijke richtlijn te geven over hoe ver je mag gaan en om onze deelnemers te beschermen, hebben wij een gedragscode opgesteld. **Als vrijwilliger bij stichting Jong & Geliefd ben je verplicht om deze gedragscode te ondertekenen. Hiermee verklaar je namelijk dat je de gedragscode kent en volgens deze gedragscode zult handelen.**

Wat is een gedragscode en waar is deze voor?

Een gedragscode is een document met richtlijnen voor zowel de omgang en het contact tussen vrijwilligers en onze (kwetsbare) deelnemers als tussen vrijwilligers onderling. De gedragscode geeft aan waar de grenzen liggen in dit contact. In dit document wordt voornamelijk ingegaan op het contact tussen vrijwilligers en deelnemers, maar de richtlijnen gelden evenzeer voor het contact tussen vrijwilligers onderling.

Een gedragscode is een formeel document dat ondertekend wordt door alle vrijwilligers en medewerkers en vormt een aanvulling op het Wetboek van Strafrecht, waarin opgenomen is wat juridische grenzen zijn in de omgang met minderjarigen. Een ondertekende gedragscode kan in geval van grensoverschrijdend gedrag helpen in een juridisch (strafrechtelijk of tuchtrechtelijk) traject. Op 'In veilige handen' (bron: <https://www.nov.nl/in+veilige+handen+home+nieuw/>) kun je alles lezen over gedragsregels en de gedragscode.

Wat is een VOG en waar is deze voor?

Stichting Jong & Geliefd vraagt van elke vrijwilliger die bij ons werkt een Verklaring omtrent het Gedrag (VOG). Dit is niet wettelijk verplicht, maar we zien deze verklaring wel als een middel waarmee we de kwetsbare kinderen en tieners met wie we werken kunnen beschermen. Deze VOG mag niet ouder zijn dan drie maanden en moet om de drie jaar opnieuw worden ingediend. Als stichting kunnen wij de VOG gratis aanvragen, wat betekent dat er geen verdere kosten voor jou zijn. In het document 'Stappenplan VOG-aanvraag' kun je meer informatie vinden over de VOG-aanvraag.

Gedragscode

De gedragscode

1. Onze grondslag
2. Pedagogisch klimaat
3. Seksueel grensoverschrijdend gedrag
4. Agressie
5. Discriminatie en racisme
6. Pesten
7. Straf (geweldloze pedagogie)
8. Fysiek contact
9. Privacy
10. Genotsmiddelen
11. Contact na afloop van het kamp
12. Slotbepaling

1. Onze grondslag

Stichting Jong & Geliefd is een christelijke non-profitorganisatie die zich inzet voor sociaal achtergestelde kinderen en werkt vanuit het oogpunt dat ieder kind geliefd is en een gelijke kans verdient. Onze grondslag is als volgt geformuleerd in een gedragscode:

- ◆ We luisteren naar elkaar.
- ◆ We ontmoeten elkaar zonder vooroordelen.
- ◆ We respecteren elkaar en nemen elkaar aan hoe we zijn, ongeacht de verschillende meningen en levensvisies. We leggen niemand onze mening of ons geloof op en respecteren hoe de ander in zijn of haar leven staat.
- ◆ We gaan liefdevol met elkaar om, ook als medewerkers onderling, zodat we een goed voorbeeld kunnen zijn voor de deelnemers.
- ◆ Als we teleurgesteld of gekwetst worden door een vrijwilliger of deelnemer, pakken we dit openlijk aan en zoeken we samen naar een oplossing van het probleem. Ook achteraf behandelen we de persoon die ons heeft teleurgesteld of gekwetst op een respectvolle manier. Indien nodig zoeken we hulp van een andere medewerker.
- ◆ Iedereen maakt fouten. Daarom willen we iedereen stimuleren om eerlijk te zijn, om de fout uit te praten en samen te zoeken naar weer een respectvolle omgang met elkaar. Indien nodig zoeken we hulp van een andere medewerker.
- ◆ We gaan geduldig met elkaar om en geven elkaar altijd weer een nieuwe kans.
- ◆ We willen dat kinderen en tieners zich bij ons thuis voelen. Zo hopen we dat ze helemaal zichzelf kunnen zijn en zonder zorgen kunnen genieten. Al spelende kunnen ze zich ook op persoonlijk vlak ontwikkelen.
- ◆ We moedigen de deelnemers aan om hun grenzen te ontdekken en nieuwe dingen te proberen.
- ◆ We laten de deelnemers zien dat we in hen geloven.
- ◆ We letten op wat we zeggen, zodat onze deelnemers zich veilig voelen en niet bang hoeven te zijn voor fysiek of psychisch geweld, pesten, discriminatie, seksuele intimidatie of agressie.

2. Integratie gedragscode op vrijwilligerswerk

- ◆ Elke vrijwilliger zorgt voor een omgeving en een sfeer waarbinnen de deelnemers zich veilig en gerespecteerd voelen.
- ◆ Communiceer helder en wees open over je bedoelingen en intenties. Wees betrouwbaar naar je omgeving toe. Kom je afspraken na, luister naar elkaar, volg de instructies op en houd je aan de regels. Onthoud je van enige vorm van corruptie, fraude of belangenverstrengeling. Maak geen misbruik van je machtspositie.
- ◆ Indien een vrijwilliger gedrag signaleert dat niet in overeenstemming is met deze gedragscode of vermoedens heeft van seksueel grensoverschrijdend gedrag, is iedereen verplicht hiervan melding te maken bij de hoofddoelverantwoordelijke van het project of bij de voorzitter van de stichting.
- ◆ Spreek anderen aan op ongewenst gedrag en maak er een melding van. Stimuleer anderen dat ook te doen.
- ◆ In gevallen waarin de gedragscode niet direct voorziet, of bij twijfel over de toelaatbaarheid van bepaalde gedragingen, ligt het binnen de verantwoordelijkheid van elke vrijwilliger in de geest van de gedragscode/het beleid te handelen en zo nodig daarover in contact te treden met de voorzitter van de stichting.

3. Seksueel grensoverschrijdend gedrag

Onder seksueel grensoverschrijdend gedrag met deelnemers verstaan wij **'elke vorm van seksueel gedrag of seksuele toenadering, in verbale, non-verbale of fysieke zin, opzettelijk of onopzettelijk, die door de persoon die het ondergaat als ongewenst of gedwongen wordt ervaren; en/of plaatsvindt binnen een ongelijke machtsverhouding (vrijwilliger-deelnemer); en/of andere handelingen of gedragingen die strafbaar zijn volgens het Wetboek van Strafrecht'**.

Gedragingen die volgens de bovenstaande omschrijving vallen onder seksueel grensoverschrijdend gedrag met deelnemers, kunnen worden gesanctioneerd. Seksueel grensoverschrijdende gedragingen met deelnemers waarvan het bestuur oordeelt dat deze vallen onder het Wetboek van Strafrecht, zullen bij politie/justitie worden gemeld. Bij stichting Jong & Geliefd dienen vrijwilligers zich aan de volgende regels te houden:

- ◆ De vrijwilliger onthoudt zich van seksistisch getinte gedragingen, of gedragingen die door deelnemers en/of anderen bij andere vrijwilligers als zodanig ongewenst kunnen worden ervaren.
- ◆ De vrijwilliger onthoudt zich van seksistisch taalgebruik, seksueel getinte grappen en toespelingen, die door deelnemers, vrijwilligers of anderen die bij activiteiten/projecten van Jong & Geliefd betrokken zijn, als seksistisch kunnen worden ervaren.

4. Agressie

Onder agressie verstaan wij *'elke vorm van gedrag die iemand inzet om – bewust of onbewust – iets kapot te maken, een ander schade toe te brengen, en/of duidelijk te maken wat hij wel of niet wil; en/of andere handelingen of gedragingen die strafbaar zijn volgens het Wetboek van Strafrecht'*.

Gedragingen die volgens de bovenstaande omschrijving vallen onder agressie, kunnen worden gesanctioneerd. Agressie tegenover deelnemers en/of andere vrijwilligers waarvan het bestuur oordeelt dat deze vallen onder het Wetboek van Strafrecht, zullen bij politie/justitie worden gemeld. Bij stichting Jong & Geliefd moeten vrijwilligers zich houden aan de volgende regels:

- ◆ De vrijwilliger onthoudt zich van agressief gedrag, of gedragingen die door deelnemers en/of andere andere vrijwilligers als zodanig kunnen worden ervaren.
- ◆ De vrijwilliger onthoudt zich van agressief taalgebruik en bedreigingen, die door deelnemers, vrijwilligers of anderen die bij activiteiten/projecten van Jong & Geliefd betrokken zijn, als agressief kunnen worden ervaren.

5. Discriminatie en racisme

Onder discriminatie verstaan wij *'elke vorm van het anders behandelen, achterstellen of uitsluiten van mensen op basis van (persoonlijke) kenmerken'*. Bij racisme wordt iemand anders behandeld vanwege zijn of haar afkomst. Discriminatie en racisme kunnen als heel kwetsend worden ervaren en zijn in sommige gevallen zelfs bij de wet verboden. Om te voorkomen dat deelnemers en vrijwilligers zich gediscrimineerd voelen, moeten vrijwilligers zich houden aan de volgende gedragscode:

- ◆ De vrijwilliger behandelt alle deelnemers gelijkwaardig.
- ◆ De vrijwilliger gebruikt geen racistische en/of discriminerende taal.
- ◆ De vrijwilliger legt niemand zijn geloof op en respecteert het geloof van anderen.

6. Pesten

Pesten is te herkennen aan de volgende 5 punten: *1) systematisch; 2) zich herhalend negatief gedrag; 3) bedoeling om onbewust te kwetsen of onderuit te halen; 4) toebrengen van fysieke, psychische en sociale schade aan het slachtoffer en 5) een ongelijke machtsbalans tussen pester(s) en gepeste(n); sociale functie (pesterijen treden bijna altijd op in groepsverband)*. Om te voorkomen dat deelnemers worden gepest, hebben we de volgende gedragscode:

- ◆ De vrijwilliger spreekt het betreffende kind aan zodra hij of zij merkt dat een kind gepest wordt
- ◆ De vrijwilliger spreekt niet slecht of negatief over deelnemers
- ◆ De vrijwilliger gaat het gesprek met betrokken kinderen aan en probeert het ook tussen de betrokken kinderen op te lossen door ze stimuleren 'sorry' te zeggen.

7. Straf (geweldloze pedagogie)

Er zullen naar alle waarschijnlijkheid situaties ontstaan waarin een deelnemer (of vrijwilliger) de grenzen van anderen overschrijdt, regels negeert of op een andere manier de groep verstoort. Juist in dergelijke situaties hebben wij als mensen de neiging om diegene te straffen (fysiek of verbaal/psychisch maakt hierbij niet uit) en dus over zijn of haar grenzen heen te gaan. Daarom wordt in deze gedragscode samengevat hoe je in zo'n situatie het best kan reageren:

- ◆ Geef aan de onruststoker duidelijk aan dat hij/zij jouw grenzen overschrijdt, regels negeert of de groep stoort. Geef hem/haar de tijd om te reageren en zijn/haar handelen aan te passen.
- ◆ Deel geen onbezonnen straffen uit en wees je ervan bewust dat straffen ook de grenzen van anderen kunnen overschrijden.
- ◆ Ga in gesprek met de onruststoker en laat zien dat je luistert. Neem hiervoor de tijd!
- ◆ Vraag wat de reden is voor de onruststoker om de regels te overtreden, de grenzen van anderen te overschrijden of de groep te verstoren. Vraag wat zou helpen om ander gedrag te vertonen en geef aan dat je bereid bent om hem/haar te helpen.
- ◆ Probeer niet met een onruststoker te praten als jezelf of hij/zij nog steeds van streek is. Zorg dat je eerst zelf bent gekalmeerd en geef ook de onruststoker de tijd om te kalmeren.
- ◆ Haal een derde persoon bij het gesprek als dat nodig is.

8. Fysiek contact

Vooraf bij het één-op-één contact kunnen er situaties ontstaan die door de deelnemer als seksuele intimidatie worden ervaren. Om onze deelnemers te beschermen tegen een dergelijke ervaring en onze vrijwilligers te beschermen tegen valselijke beschuldigingen, houden we ons bij alle activiteiten/projecten van Jong & Geliefd aan de volgende regels:

- ◆ De vrijwilliger is nooit in een gesloten kamer/ruimte (tent) samen met één deelnemer of uit het zicht van andere medewerkers of kinderen of buiten het kampterrein.
- ◆ De vrijwilliger gaat nooit alleen met één kind naar het toilet of de douche. Er zijn altijd meerdere kinderen of een andere vrijwilliger bij.
- ◆ De vrijwilliger kijkt naar de wensen en verlangens van het kind voor lichamelijk contact (denk aan knuffels geven of op schoot zitten) en respecteert zo ook de grenzen die hij of zij aangeeft.
- ◆ Indien er hulp moet worden geboden bij ongevallen, ziekte of anderszins, waarbij het schaamtegevoel van de kinderen een rol kan spelen, wordt er rekening houdend met de aanwezige mogelijkheden, de uitdrukkelijke wens van het kind gerespecteerd.

Gedragcode

Vooral kleinere kinderen hebben soms nog hulp nodig bij het omkleden. Wanneer een vrijwilliger in zo'n situatie terechtkomt, kan het soms moeilijk zijn om te beoordelen hoeveel hulp er kan/mag worden gegeven en waar de persoonlijke grens van het kind ligt. Om te voorkomen dat kinderen zich seksueel geïntimideerd voelen, hebben we de volgende gedragsregels opgesteld:

- ◆ De vrijwilliger biedt zijn of haar hulp aan, maar dwingt het niet. Hij of zij stelt een open vraag, zoals: "Wil je het zelf doen of heb je liever dat ik je help?"
- ◆ Vrouwen helpen alleen maar meisjes en mannen alleen maar jongens.

9. Privacy

Jong & Geliefd werkt met een kwetsbare doelgroep. Onze deelnemers worden in hun dagelijks leven geconfronteerd met de nadelige gevolgen van hun thuissituatie. Daarom is het voor ons erg belangrijk om hun gegevens te beschermen en er op verantwoorde wijze mee om te gaan. Daarom verwachten wij van vrijwilligers:

- ◆ De vrijwilliger maakt geen beeldmateriaal of foto's van de deelnemers (uitzondering: fotograaf van het team).
- ◆ De vrijwilliger publiceert geen foto's van het kamp waarop deelnemers worden getoond.
- ◆ De vrijwilliger deelt geen persoonlijke verhalen die hij of zij tijdens een activiteit van Jong & Geliefd hoort, noch verhalen die hem of haar door een deelnemer zijn toevertrouwd.
- ◆ De vrijwilliger gaat bewust om met contactgegevens die hij of zij van een deelnemer heeft ontvangen en geeft deze niet zomaar verder.
- ◆ De vrijwilliger maakt geen persoonlijke gegevens over een deelnemer bekend die hij of zij van de stichting ontvangt.

10. Genotsmiddelen

Als vrijwilligers willen we een voorbeeld/rolmodel zijn voor de deelnemers. We hebben ook verantwoordelijkheid tegenover de deelnemers en daarom moeten we in een mentaal stabiele conditie zijn. Daarom zijn er een aantal regels met betrekking tot genotsmiddelen tijdens de activiteiten van Jong & Geliefd. Als een vrijwilliger zich niet aan de regels houdt, zal de leider van de activiteit of de kampmama of -papa een gesprek voeren met de betreffende persoon. Als de vrijwilliger zich nog steeds niet aan de afspraken houdt, moet hij of zij de activiteit verlaten.

- ◆ De vrijwilliger onthoudt zich van elke vorm van alcoholische dranken tijdens de activiteiten van Jong & Geliefd.
- ◆ De vrijwilliger onthoudt zich van al het gebruik en bezit van drugs tijdens de activiteiten van Jong & Geliefd.
- ◆ De vrijwilliger rookt niet op het terrein van de activiteit. We vragen dan ook om een rolmodel/voorbeeld te zijn voor de deelnemers en dus tijdens de activiteit

Gedragcode

volledig af te zien van het roken. Als dit niet mogelijk is, kan de vrijwilliger een overeenkomst sluiten met de leider van de activiteit.

11. Slotbepaling

Mocht je van mening zijn dat er niet conform deze code gehandeld is, dan verzoeken wij je dit te melden bij de Vertrouwenscontactpersoon (VCP) via anninavanderspek@jong-geliefd.nl.

Bij zaken die niet in dit document worden genoemd, beslist de voorzitter van stichting Jong & Geliefd in overleg met het bestuur. In situaties van spoed besluit de hoofdverantwoordelijke van het project.

De gedragscode is in 2020 vastgesteld door het bestuur van stichting Jong & Geliefd, Tabea Koloska, Rieke de Vries en Dieuwke Haverlach, en het team Avonturenkampen.

Hierbij verklaar ik dat ik de gedragscode heb doorgelezen en conform deze zal handelen tijdens activiteiten van stichting Jong & Geliefd.

_____
Plaats, datum

_____
Naam, handtekening